

Eiersector in Nederland

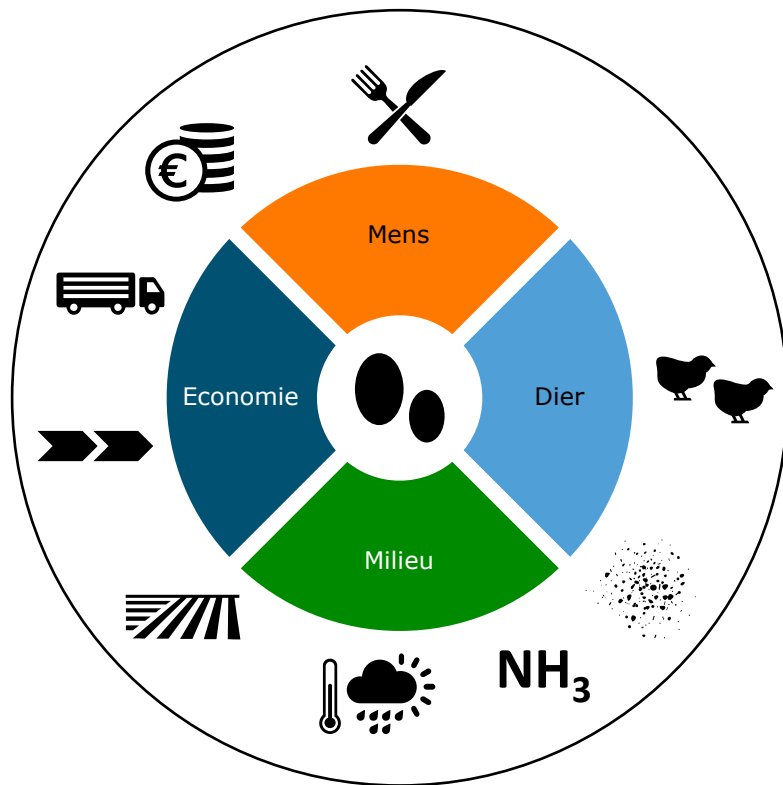
Feiten en cijfers rondom eieren

Peter van Horne, Mariël Benus, December 2025

Wageningen Social & Economic Research

Indicatoren in deze rapportage

1. De keten voor eieren	
2. Omvang sector	
3. Economische waarde en werkgelegenheid	
4. Afzet van eieren	
5. Ammoniakemissie	NH_3
6. Fijnstofemissie	
7. Mestproductie en afzet	
8. Honderijsystemen	
9. Klimaat	
10. Salmonella	

1. De keten voor eieren

Er zijn globaal 8 ketenschakels betrokken bij de productie van eieren.

De productieketen van eieren bestaat uit meerdere gespecialiseerde schakels die nauw samenwerken. De keten begint bij opfok- en legbedrijven met ouderdieren, die broedeieren produceren. Deze eieren worden uitgebroed in kuikenbroederijen, waarna de kuikens naar opfokbedrijven gaan. Hier groeien de hennen op tot ongeveer 17 weken oud en worden ze vervolgens naar leghennenbedrijven gebracht.

Op de leghennenbedrijven, waar in Nederland 810 bedrijven met 33 miljoen leghennen actief zijn, worden de eieren geproduceerd. Deze eieren worden gesorteerd en verpakt in eierpakstations en komen veelal als tafelei bij consumenten terecht, of worden verwerkt in de eiproductenindustrie. Hier worden ingrediënten zoals vloeibaar of gedroogd ei gemaakt voor voedingsmiddelen zoals sauzen, banket en pasta.

De keten kent zowel import als export van dieren en producten. Een deel van de productie gaat naar Nederlandse consumenten, die jaarlijks gemiddeld 199 eieren per persoon consumeren.

Bron: Wageningen Social & Economic Research.

Opfok- en legbedrijven met legouderdieren

- 50 bedrijven
- 1,4 mln. dieren

Broedeieren

Broederij

- 4 broederijen
- 35 tot 40 mln. kuikens/jaar

Eendagskuikens

Opfok leghennen

- 110 bedrijven
- 9,7 mln. dieren

Jonge hennen

Leghennen

- 800-900 bedrijven
- 33 mln. leghennen

Eieren

Pakstation

- Circa 70 bedrijven

Consumptie-eieren

Eiproductenfabrieken

- Circa 10-15 bedrijven

Eiproduct

Voedingsmiddelenindustrie

Producten met ei

Afzet via supermarkten, speciaalzaken en Food service

- Totale consumptie Nederland: 3,570 mln. eieren.
- 199 eieren per hoofd per jaar

Mengvoeder-industrie

- Circa 85 mengvoerfabrieken
- Productie pluimveevoer 3 mln. ton, waarvan circa de helft voor de legsector.

2. Omvang sector

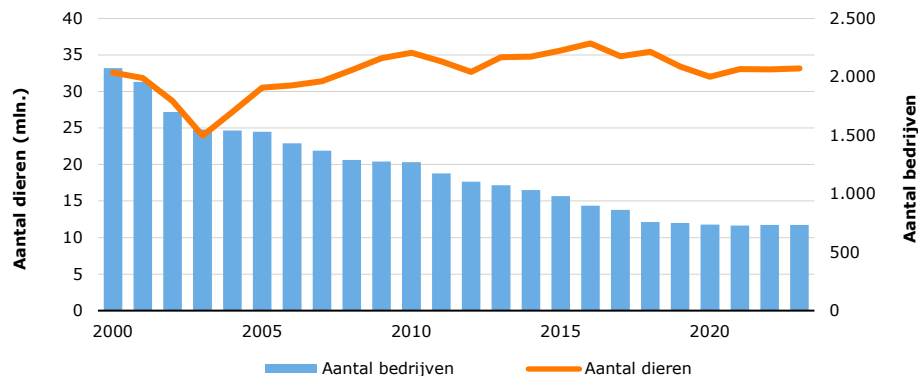
In de leghennenhoudery heeft er in de loop der jaren een schaalvergroting plaatsgevonden.

Het aantal bedrijven is sterk afgenomen en gelijktijdig is het aantal dieren per bedrijf toegenomen. In de jaren tachtig nam het aantal bedrijven met legkippen jaarlijks af. Tegelijk steeg het aantal dieren op bedrijven sterk. Door de kleine marges werden bedrijven genoodzaakt te groeien om zo toch een volwaardig inkomen te kunnen genereren. Het aantal pluimveebedrijven in Nederland neemt nog steeds af.

Figuur 1 toont de ontwikkeling van de leghennensector tussen 2000 en 2023. Het aantal bedrijven is in die periode gedaald van 2076 in 2000 naar 733 in 2023. Het aantal leghennen was in 2000 32,6 miljoen. Dit aantal is bijna gelijk aan het aantal van 33,1 miljoen in 2023. Dit betekent dat de gemiddelde omvang van een bedrijf in deze periode sterk gestegen is.

Jaar	Aantal bedrijven	Aantal dieren
2000	2.076	32,6 mln.
2010	1.271	35,3 mln.
2020	736	31,9 mln.
2023	733	33,1 mln.

Tabel 1. Aantal bedrijven en dieren legpluimveehouderij, 2003-2023

Figuur 1 Aantal bedrijven, aantal dieren legpluimveehouderij, 1980-2024

3. Economische waarde en werkgelegenheid

De pluimveesector biedt werk aan 16.600 personen.

De pluimveesector maakt deel uit van het agrocomplex. Het agrocomplex omvat 51.000 primaire land- en tuinbouwbedrijven met een totale werkgelegenheid van 605.000 arbeidsjaren. De toegevoegde waarde is 40 miljard euro (data jaar 2022). Het aandeel van het totale agrocomplex in de nationale economie is voor de toegevoegde waarde 7% en voor de werkgelegenheid 7,5%, zie figuur 1.

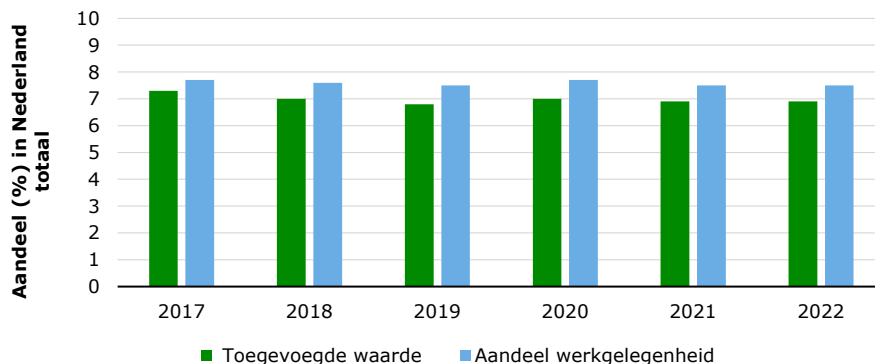
Het pluimveecomplex bestaat uit legpluimveecomplex (eieren) en vleespluimveecomplex (pluimveevlees). Een complex is het geheel van de primaire productie (de pluimveebedrijven), verwerking, toelevering en distributie. De werkgelegenheid in het pluimveecomplex is 16.600 arbeidsjaren. Omdat er circa 1.700 pluimveebedrijven zijn, is het aantal arbeidsplaatsen per pluimveehouder gemiddeld 10. Naast werkgelegenheid op het primaire bedrijf zijn er veel arbeidsplaatsen in de toeleverende industrie (bijvoorbeeld mengvoerbedrijven) en de verwerkende industrie (bijvoorbeeld pluimveeslachterijen en eierpakstations).

Elke pluimveehouder geeft in de keten werk aan gemiddeld 10 personen

2022	vleespluimvee	legpluimvee
Aantal (pluimvee)bedrijven in de keten	800	900
Waarde primaire sector (mln. euro)	850	830
Toegevoegde waarde (mln. euro)	1.630	440
Werkgelegenheid (arbeidsjaren)	11.600	5.000

Tabel 1. Waarde en omvang agrocomplex in de Nederlandse economie

Figuur 1. Aandeel van het agrocomplex in de Nederlandse economie

4. Afzet van eieren

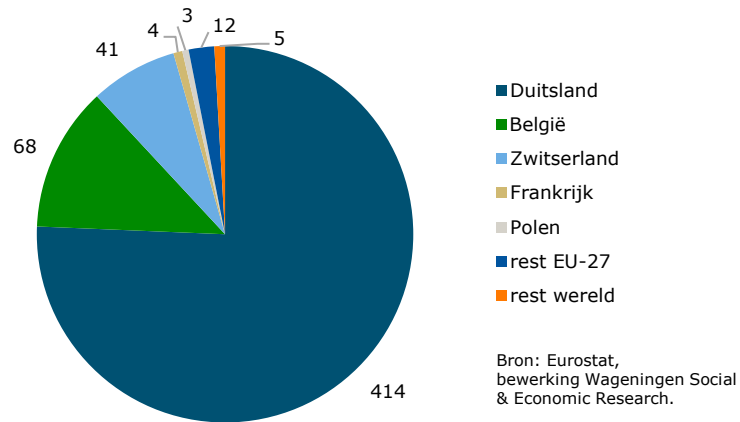
Duitsland is veruit de belangrijkste afzetmarkt voor tafeleieren.

De landen binnen de EU vormen de belangrijkste bestemmingen voor Nederlandse tafeleieren. Duitsland neemt hierbij een dominante positie in en is goed voor 76% van de totale export, met een waarde van 414 miljoen euro. Na Duitsland zijn België, Frankrijk en Polen de grootste afzetmarkten. Buiten de EU gaat in 2023 ongeveer 8% van de export naar derde landen, waarbij Zwitserland het belangrijkste bestemmingsland is.

Naast tafeleieren exporteert Nederland ook eiprodukten, zoals vloeibare en gedroogde eieren, maar deze vallen buiten de cijfers in de bijbehorende figuur en tabel, die uitsluitend betrekking hebben op de export van tafeleieren.

Afzet Nederland

Van de Nederlandse productie wordt 40% afgezet in Nederland. Afnemers zijn supermarkten (tafeleieren) en de foodservice (onder andere restaurants en catering). Verder worden eieren verwerkt in producten, zoals sauzen en pasta.

Figuur 1. Exportbestemmingen van eieren (in mln. euro)

Land	Aandeel in export (eieren)
 Duitsland	76%
 België	12%
 Zwitserland	7%
 Frankrijk	1%
 Polen	1%

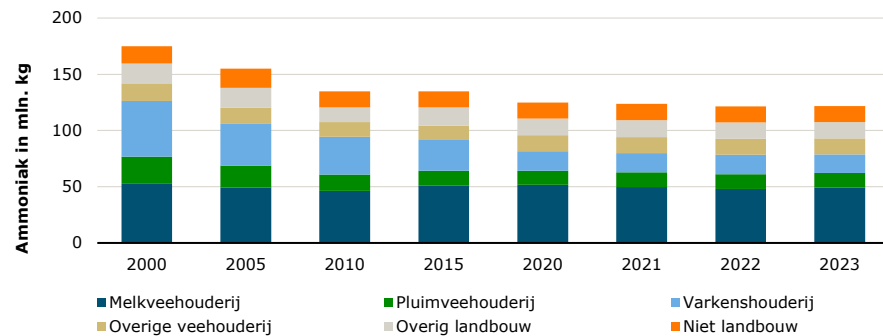
5. Ammoniakemissie

Ammoniakemissie: sterke afname tot 2010, daarna stabilisatie.

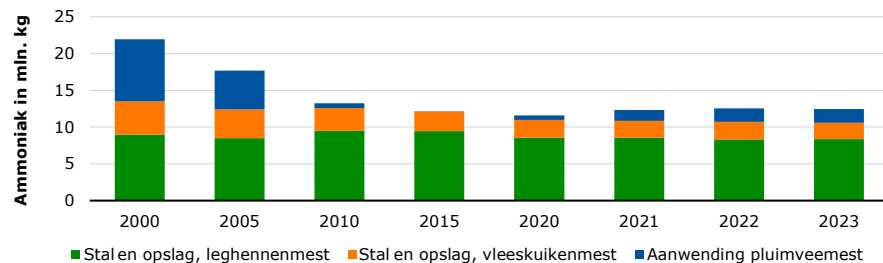
De landbouwsector is een belangrijke bron voor de emissie van ammoniak: ammoniak komt vrij in stallen en bij de opslag en aanwending van mest. De rundveehouderij stoot het grootste deel van de ammoniak uit, gevolgd door de varkenshouderij en de pluimveehouderij. Door onder andere de slimme aanwending van mest, nam de ammoniakemissie in de landbouw sinds 1990 fors af.

Pluimveehouderij:

- Tussen 1990 en 2000 daalde de ammoniakemissie van pluimvee door het emissiearm aanwenden van pluimveemest.
- Vanaf 2000 daalde de ammoniakemissie doordat pluimveemest wordt verwerkt of geëxporteerd.
- Sinds 2010 is in de vleeskuikenhouderij de ammoniakemissie uit stallen gedaald als gevolg van een lagere stikstofexcretie en door gebruik van emissiearme stallen.
- In de leghennenhouderij is de ammoniakemissie uit stallen sinds 2010 amper gedaald. Veel bedrijven zijn overgestapt van traditionele kooien naar grond- en volièrehuisvesting vanwege dierenwelzijn. In deze systemen is het echter lastig om de ammoniakuitstoot te beperken, wat op veel bedrijven juist tot een stijging heeft geleid.

Figuur 1. Ontwikkeling ammoniakemissie per sector

Figuur 2. Ontwikkeling ammoniakemissie in de pluimveehouderij

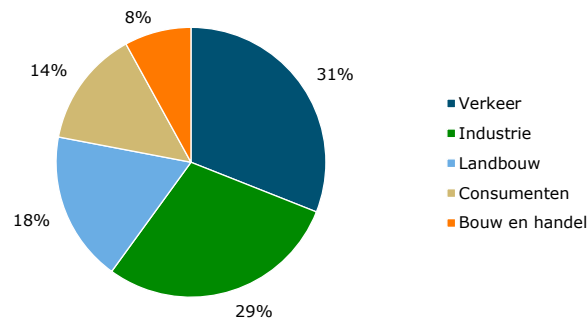
6. Fijnstofemissie

De pluimveehouderij is een belangrijke bron van fijnstofemissie.

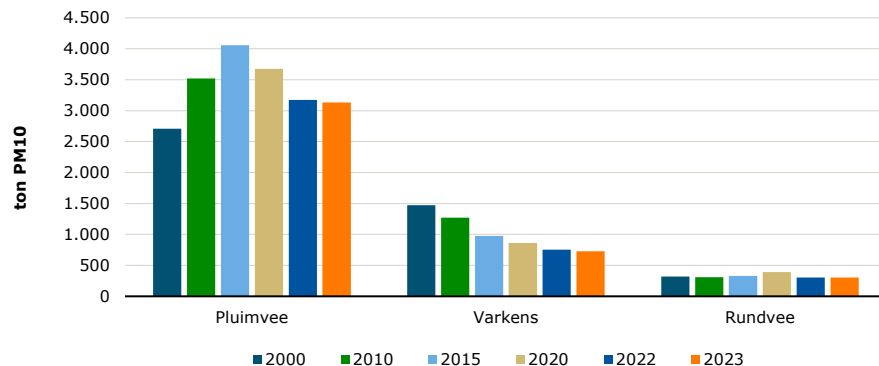
De landbouw draagt bij aan zowel primaire fijnstofuitstoot (direct in de lucht) als secundaire fijnstofvorming (door reacties van gassen zoals ammoniak). In 2023 was 18% van de PM10- en 3,5% van de PM2,5-uitstoot afkomstig uit de landbouw. Volgens de voortgangsmeting 2024 ligt de landbouwsector op koers om de gezondheidseffecten van luchtmissies in 2030 met 40% te verminderen ten opzichte van 2016, ruim boven het streefdoel van 35%

In 2023 is bijna 60% van de PM10-emissie binnen de landbouw afkomstig uit de pluimveehouderij. De emissies concentreren zich in de provincies Gelderland (Gelderse Vallei), Noord-Brabant, Limburg (de Meijerei en het Peelgebied) en Overijssel (delen van Twente). Fijnstof ontstaat door stof van kippenveren, strooisel en voer. De omschakeling van kooihuisvesting naar grondhuisvesting met strooisel leidde tussen 1995 en 2015 tot een sterke toename van de uitstoot.

Om fijnstofuitstoot te halveren, werken de pluimveesector en de Rijksoverheid samen. Het beleid combineert een generieke aanpak met gerichte maatregelen op hotspots en bestaat uit drie pijlers: 1) innovatieve technieken, 2) extra maatregelen in stallen en 3) instrumenten uit de Omgevingswet, zoals vergunningen.

Figuur 1. Aandeel fijnstofuitstoot PM10 door de landbouw en door andere sectoren in Nederland
Bron: Emissieregistratie.nl, bewerking Wageningen Social & Economic Research.

Figuur 2. Fijnstofemissie (ton PM10) door de pluimveehouderij
Bron: Emissieregistratie.nl, bewerking Wageningen Social & Economic Research.

7. Mestproductie en afzet

De pluimveesector heeft het mestprobleem opgelost.

De totale mestproductie van pluimvee was de laatste jaren circa 1,3 miljoen ton. Dit is minder dan 2% van de totale mestproductie van de veehouderij in Nederland. Bijna alle pluimveemest wordt verwerkt tot mestkorrels, geëxporteerd of verbrand.

Pluimveemest

De bedrijven met pluimvee produceren zogenaamde droge stapelbare mest. Deze droge mest is geschikt voor transport naar verwerkingsfabrieken of export.

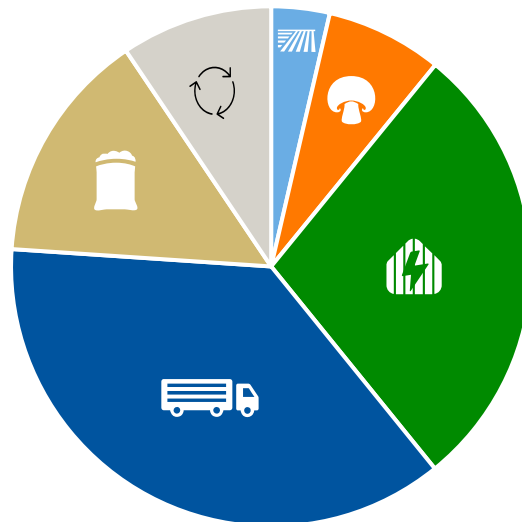
**Pluimvee produceert
2%
van alle mest. Bijna alle
pluimveemest wordt verwerkt
of geëxporteerd.**

15% van de mest (vooral van leghennen) wordt verder gedroogd en verwerkt tot mestkorrels. Deze **mestkorrels** worden verkocht in tuincentra en geëxporteerd naar landen buiten Europa.

Van de pluimveemest wordt **37% geëxporteerd** naar akkerbouwers, vooral in Duitsland, maar ook in België en Frankrijk.

9% Van de totale pluimveemest wordt vergist.

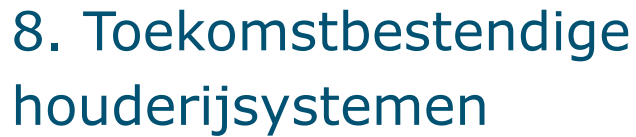
Van de totale hoeveelheid pluimveemest komt circa **4%** op **Nederlandse akkers**.

7% van de mest (vooral van vleeskuikens) wordt verwerkt tot **champignonsubstraat**. Dit substraat wordt gebruikt voor de productie van champignons.

28% wordt verbrand in de Biomassacentrale (BMC) in Moerdijk. Hier wordt **groene stroom** geproduceerd (290.000 Mwh), voldoende voor circa 45.000 huishoudens.

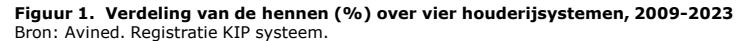
Figuur 1. Verdeling van afzet van pluimveemest
Bron: Wageningen Social & Economic Research en BMC Moerdijk.

In Nederland worden leghennen gehouden in diverse houderijssystemen, waaronder kooi-, scharrel-, uitloop- en biologische systemen, volgens de EU-normen. Op elk ei staat een code geprint die de houderijwijze aangeeft. Figuur 1 toont de verdeling van hennen over deze systemen, waarbij kooi-eieren sinds 2021 uitsluitend worden geproduceerd in koloniehuisvesting.

Sinds 2009 is er een duidelijke verschuiving zichtbaar van kooisystemen naar andere huisvestingsvormen. Scharrelhuisvesting is inmiddels dominant, terwijl het aandeel van uitloop- en biologische systemen gestaag blijft groeien.

Daarnaast worden eieren geproduceerd volgens het Beter Leven keurmerk (BLK) van de Dierenbescherming. BLK 1 ster is gebaseerd op scharrelhennen, BLK 2 sterren betreft vrij-uitloopeieren met extra eisen, en BLK 3 sterren geldt voor biologische houderij of innovatieve systemen. Bijna alle eieren verkocht in Nederlandse supermarkten hebben het BLK keurmerk. Tabel 1 geeft een overzicht van de belangrijkste kenmerken van de verschillende houderijsystemen.

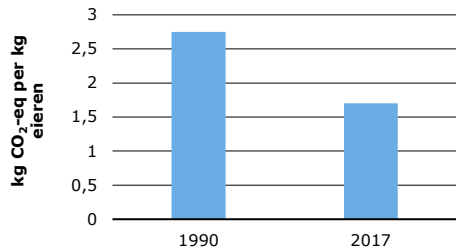
Tabel 1 Kenmerken van verschillende houderijsystemen in Nederland
BLK = Beter Leven keurmerk

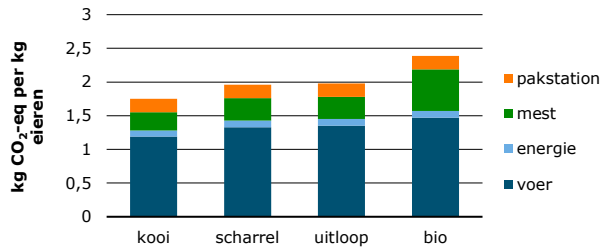
9. Klimaat

Reductie van de emissie van broeikasgassen staat centraal in het Klimaatakkoord. De Nederlandse overheid heeft als doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 50% te verminderen ten opzichte van 1990. De uitstoot van broeikasgassen wordt berekend via de zogenaamde CO₂-voetafdruk, waarbij de totale emissie wordt uitgedrukt in CO₂-equivalenten. De pluimveehouderij kan een bijdrage leveren door vermindering van de uitstoot en door energie opwekking op het pluimveebedrijf. Bijna de helft van de legbedrijven wekt energie op en heeft zonnepanelen op het dak.

Tussen 1990 en 2017 is de CO₂-voetafdruk met 38% afgenomen. Dit was vooral het gevolg van minder emissie vanuit mest door het gebruik van systemen met mestdroging in de stal (figuur 1). Sindsdien ontbreken actuele berekeningen.

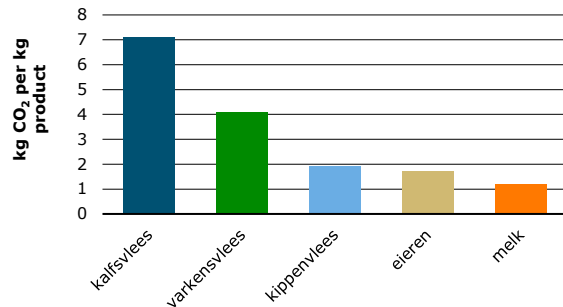

Figuur 1. Ontwikkeling CO₂-voetafdruk productie van eieren, 1990-2017
Bron: Blonk Consultants (2018).

Figuur 2. Vergelijking CO₂-voetafdruk houderijsystemen leghennen
Bron: ABN-AMRO/Blonk consultants (2011).

Meer dan
50%
van de
legbedrijven
heeft zonnepanelen
op het dak.

Figuur 3 Vergelijking CO₂-voetafdruk van eieren met enkele soorten vlees
Bron: Blonk Consultants (2018).

- De CO₂-voetafdruk van eieren van scharrelhennen en hennen met vrije uitloop was respectievelijk 12 en 13% hoger dan die van kooi-eieren (koloniehuisvesting). Van biologische eieren was de voetafdruk 37% hoger (figuur 2).
- Vergelijking van de CO₂-voetafdruk van eieren met enkele andere bronnen van eiwit toonde aan dat eieren een lage voetafdruk hadden (figuur 3).

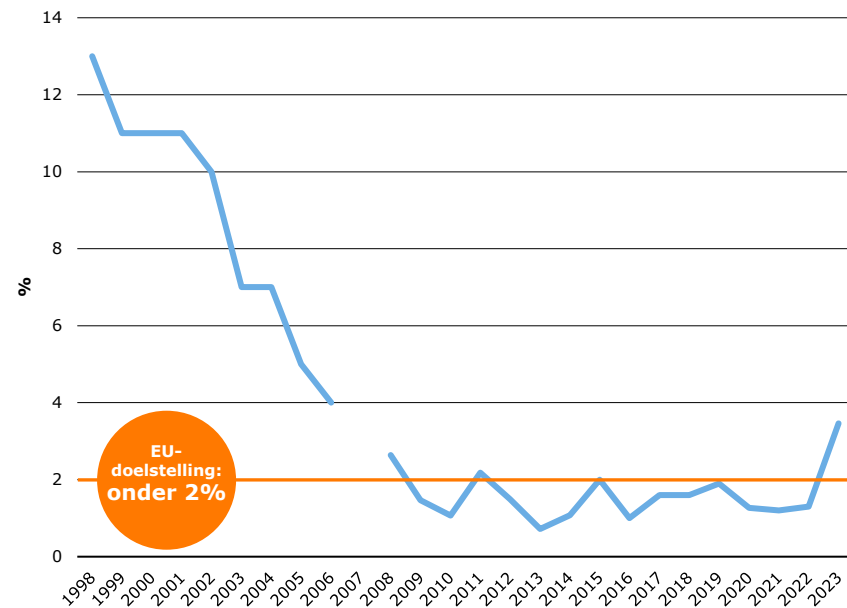
10. Salmonella

De pluimveesector blijft zich inzetten voor de bestrijding van salmonella.

Salmonella is de één van de bekendste voedselgerelateerde bacteriën in de pluimveesector en kan een risico vormen voor de volksgezondheid. De bacterie kan voorkomen in rauwe dierlijke producten, zoals eieren, en bij consumptie een infectie veroorzaken. Om besmetting met salmonella zo veel mogelijk te beperken, nemen alle schakels in de productieketen maatregelen.

De figuur toont de ontwikkeling van het percentage besmette koppels in de legsector. Het gaat hierbij om besmettingen met *Salmonella Enteritidis* (S.e) en *Salmonella Typhimurium* (S.t), die door de EU als voedselveiligheidsrisico's worden beschouwd. De laatste jaren was het aantal besmette koppels dankzij sectorbrede inspanningen lager dan 2%, waarmee Nederland voldoet aan de EU-doelstelling. In 2023 is het percentage gestegen tot boven de 3%. De sector zet zich in om dit percentage weer te laten dalen tot onder de EU-doelstelling.

Volgens EU regels wordt salmonella-onderzoek elke 15 weken uitgevoerd op legbedrijven. Bij een positieve uitslag worden de betreffende eieren niet verkocht als tafel-ei. Als reactie op het hoge percentage besmette koppels in 2023 wordt er nu op veel bedrijven om de acht weken onderzoek gedaan naar salmonella, is er extra aandacht voor bio-security en wordt er vaak een extra salmonellavaccin toegepast tijdens de legperiode.

Figuur 1 Percentage met *Salmonella Enteritidis* (S.e) en *Salmonella Typhimurium* (S.t) besmette koppels leghennen in Nederland
Bron: Avined

Bronvermelding per pagina

Berkhout, P. (red.), H. van der Meulen en P. Ramaekers (2023). Staat van Landbouw, Natuur en Voedsel; Editie 2023. Wageningen, Wageningen Economic Research, Rapport 2023-124. 172 blz.; 90 fig.; 16 tab.; 205 ref

Wageningen Social & Economic Research, voorzieningsbalans 2024. www.agrimatie.nl
Aantal bedrijven en dieren via CBS statline (data 2023)

Wageningen Social & Economic Research. Data Agrocomplex 2024. www.agrimatie.nl

Eurostat, bewerking Wageningen Social & Economic Research.

Emissieregistratie.nl, bewerking Wageningen Social & Economic Research
Tabel: Regeling ammoniak en veehouderij (RAV). wetten.overheid.nl

Emissieregistratie.nl, bewerking Wageningen Social & Economic Research
Tabel: Emissiefactoren fijnstof voor de veehouderij (november 2024). www.rijksoverheid.nl

Horne, P. van, M. Benus en K. Oltmer (2024). Analyse van de markt voor droge pluimveemest: 2023-2040. Wageningen, Wageningen Economic Research, Rapport 2024-067C. 24 blz.; 3 fig.; 4 tab.; 14 ref. Op basis van data uit meerdere bronnen: RVO, BMC Moerdijk, Wageningen Economic Research.

Avined. Cijfers houderijsystemen op basis van registratie in Koppel Informatie Systeem (KIP).
Tabel: Peet, G van der en F. Leenstra. Feiten en cijfers over de Nederlandse veehouderijsectoren 2018. Wageningen Livestock Research, rapport 1134. Bewerking Wageningen Economic Research.

Blonk Consultants (2018). Trendanalyse broeikaseffect Nederlandse agro-productie (Rapport 30 mei 2018).

ABN-AMRO (2011). Duurzaamheid in eieren en kippenvlees. Met berekeningen Blonk Consultants.

RVO (2019). Tien jaar energie en klimaat in de agrosectoren 2008-2018 (Publicatie RVO-013-1901-RP-DUZA).

Avined. (z.d.). Besmetting Salmonella Enteritidis en Typhimurium in Nederland. Data geleverd aan de EU van leghennen volgens regeling EC No 2006/1186 en No 517/2011.

Meer informatie

Peter van Horne

peter.vanhorne@wur.nl

Mariël Benus

mariel.benus@wur.nl

www.wur.nl/economic-research

Wageningen Social & Economic Research 2025

Projectcode 2282100565

Dit onderzoek is uitgevoerd door Wageningen Social & Economic Research in opdracht van en gefinancierd door Avined.

Fotografie: Shutterstock

